

Gymnasieskolan, slutbetyg

2012

UF0102

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration.....	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider	6
1.2.	Fullständighet.....	7
B.2	Tillförlitlighet.....	7
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	7
2.2	Osäkerhetskällor.....	7
2.2.1	Urval.....	7
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	7
2.2.4	Svarsbortfall	7
2.2.5	Bearbetning	8
2.2.6	Modellantaganden	8
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	8

B.3	Aktualitet	9
3.1	Frekvens	9
3.2	Framställningstid	9
3.3	Punktlighet	9
B.4	Jämförbarhet och sammanvändbarhet	9
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	9
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	9
5.1	Spridningsformer.....	9
5.2	Presentation	10
5.3	Dokumentation	10
5.4	Tillgång till primärmaterial	10
5.5	Upplysningstjänster.....	10

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Skolväsende och barnomsorg

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Skolverket
Postadress: 106 20 Stockholm
Besöksadress: Fleminggatan 14
Kontaktperson: Christina Sandström
Telefon: 08-527 332 00
Telefax: 08-24 44 20
E-post: fornamn.efternamn@skolverket.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostersgatan 23
Kontaktperson: Emma Snöliilja/Ann Nord
Telefon: 019 – 17 69 89 / 019 – 17 69 42
Telefax: 019 – 17 70 82
E-post: skolstatistik@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) och regleras vidare i följande förordningar framtagna av Skolverket: SKOLFS 2011:142.

Enligt ovanstående dokument föreligger uppgiftsskyldighet för följande:

- Slutbetyg för de elever som avslutat gymnasieskolans program eller International Baccalaureate.
- Elever i år tre som inte erhållit slutbetyg: utdrag ur betygskatalogen (samlat betygsdokument)

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Insamlingen av slutbetyg från gymnasieskolan baserar sig på individuppgifter. Registerutdrag enligt Personuppgiftslagen lämnas på begäran av enskild person.

A.8 Gallringsföreskrifter

Bevarandebehovet kan för närvarande inte bedömas och är under utredning. Primärmaterialet (datafiler) behålls i 2 år medan blanketterna makuleras efter ca 3 år.

A.9 EU-reglering

Statistiken berörs inte av någon EU-reglering.

A.10 Syfte och historik

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det skall ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

Undersökningen är en totalundersökning av betygsuppgifter för årets avgångselever från kommunala, landstingskommunala och fristående skolor, ej särskolor eller komvux. Uppgifterna har samlats in sedan början av 70-talet (individnivå).

Sedan läsåret 2001/02 sker insamlingen i samarbete med Verket för högskole-service (VHS).

A.11 Statistikanvändning

De viktigaste användarna är Skolverket (det nationella uppföljningssystemet samt den officiella statistiken), SCB:s prognosinstitut, Utbildningsdepartementet, Högskoleverket, skolor, kommuner och andra skolhuvudmän, företag, forskare och massmedia. Uppgifterna i registret används även till den internationella rapporteringen.

A.12 Uppläggning och genomförande

SCB genomför insamlingen på uppdrag av Skolverket och det är Skolverket som ansvarar för publiceringen.

Insamlingen av slutbetyg i gymnasieskolan är en totalundersökning med SCB:s register över skolor som ram. Populationen är samtliga elever som aktuellt läsår gått i avgångsklassen i gymnasieskolan i kommunala, landstingskommunala och fristående skolor med kommun- eller statsbidrag.

Insamlingen sker i samarbete med VHS, från vilka SCB erhåller ett betygsregister i mitten av juli. De skolor som ej är anslutna till VHS lämnar själva uppgifter om slutbetyg direkt till SCB.

För elever som återfinns i årskurs 3 aktuellt år, men som ej tar ut slutbetyg och som ej återfinns i årskurs 3 efterföljande läsår, samlar SCB in ett samlat betygsdokument.

Då SCB/Skolverket använder registret för statistikframställning, ex. antal elever på vissa studievägar/inriktningar som erhållet slutbetyg, är kvalitetskraven höga på materialet. Detta innebär att SCB genomför en omfattande granskning av materialet och kontaktar skolorna för vissa upprättningar om nödvändigt. Uppgift om giltiga studievägar samt kurskoder tillhandahålls av Skolverket.

A.13 Internationell rapportering

Uppgifter från insamlingen rapporteras bl. a. till OECD och Eurostat. Statistiken ingår även i Nordisk statistisk årsbok.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

En ny gymnasiereform (Gy11) trädde i kraft den 1 juli 2011 och gällde läsåret 2011/12 elever som gick i årskurs 1. Flera förändringar har skett i och med gymnasiereformen. De som kommer påverka undersökningen av gymnasieskolan: slutbetyg är bland annat att elever som avslutar gymnasieskolans nationella program kommer kunna ta ut ett examensbevis. I samband med gymnasiereformen har även nya program och en ny betygsskala införts, vilket kommer påverka kommande undersökningar.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se rapporten *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik (MIS2001:1)* i serien *Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik*. Publikationen finns på SCB:s webbplats.

Statistiken över slutbetyg från gymnasieskolan bygger på administrativa register. Merparten av uppgifterna hämtas från Verket för högskoleservice, övriga uppgifter hämtas direkt från respektive skolas administrativa register. Statistiken redovisas cirka 6 månader efter referensperioden.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Observationsobjektet är elev som tagit ut ett slutbetyg eller motsvarande från gymnasieskolans program eller International Baccalaureate aktuellt år. Målpopulationen är samtliga elever som avslutat gymnasieskolans program eller International Baccalaureate med slutbetyg eller motsvarande aktuellt år i kommunala, landstingskommunala och fristående skolor med kommun- eller statsbidrag. Elever inskrivna i gymnasiesärskolan ingår inte i redovisningen.

1.1.2 Variabler

Följande variabler ingår i statistiken:

Huvudman	Anger vilken huvudman en skola har; kommun, landsting eller fristående.
----------	---

Gymnasieprogram	Det finns 17 nationella gymnasieprogram, individuella program, specialutformade program samt International Baccalaureate.
Utländsk bakgrund	Utrikes födda eller inrikes födda med två utrikes födda föräldrar.
Svensk bakgrund	Inrikes födda med minst en inrikes född förälder
Kön	Kvinnor, män
Kommun	Elevers folkbokföringskommun
Kommun för skola	Kommun där skolan är belägen
Län för skola	Län där skolan är belägen
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå	Förgymnasial, gymnasial samt eftergymnasial utbildning
Genomsnittligt betygspoäng	Summan av kursernas poäng viktade med betyget dividerat med totalpoängen. Från och med 2010 beräknas den genomsnittliga betygspoängen endast på kurser som ingår i det fullständiga programmet.
Grundläggande behörighet	Grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier
Kurser	Exempel på kurser som redovisas separat är matematik, svenska, engelska.
Kursbetyg	IG = icke godkänt, G = Godkänt, VG = väl godkänt samt MVG = Mycket väl godkänt

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken anges som antal, andelar, summor, medelvärden och spridningsmått.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupperingar:

Riket, län, kommun, skolhuvudman, kön, svensk/utländsk bakgrund, föräldrarnas utbildningsnivå, årskurs och gymnasieprogram/studieväg/inriktning.

1.1.5 Referenstider

Statistikens avser 1 juli 2011 – 30 juni 2012.

1.2. Fullständighet

Statistiken omfattar samtliga elever som erhållit slutbetyg eller motsvarande från gymnasieskolan läsåret 2011/12, exklusive elever i svenska utlandsskolor. Statistiken omfattar inte betyg för elever i gymnasiesärskolan eller elever med s.k. samlat betygsdokument.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Svarsbortfall av skolor eller elever som tagit ut slutbetyg senare än terminsslutet och inte inrapporteras till SCB förekommer men i låg utsträckning. Den allmänna bedömningen är att statistik på riks, läns och kommunnivå håller hög kvalitet.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Statistiken är totalräknad och därmed inte påverkad av urvalsosäkerheter.

2.2.2 Ramtäckning

Uppgifter om elever med slutbetyg eller motsvarade inkommer till SCB från VHS (Verket för högskoleservice). För de skolor som inte är anslutna till VHS utgörs urvalsramen av skolor i skolregistret som har elever i gymnasiets årskurs 3 eller 4 enligt registret över elever i gymnasieskolan. Om en skola inte har elever i årskurs 3 eller 4 men har elever som avslutat gymnasieskolan och detta inte rapporteras via VHS utgör dessa elever en undertäckning i statistiken. Inga studier har genomförts särskilt kring detta men erfarenheten visar att det i så fall rör mycket få elever. Samtliga administrativa källor anses dock ha god täckningsgrad.

2.2.3 Mätning

Huvuddelen av uppgifterna om slutbetyg samlas in via Verket för högskoleservice (VHS) betygsdatabas. Skolor som inte har avtal med VHS lämnar själva uppgifter direkt till SCB (144 stycken). Merparten av de 144 skolorna lämnade betygsuppgifter till SCB via datafiler alternativt webbenkät. Inga studier har genomförts särskilt för att undersöka eventuella mätfel men i dagsläget finns inget som tyder på att det skulle förekomma mätfel som påverkar statistiken nämnvärt.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värde på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (t.ex. person, företag, kommun osv.) är det frågan om *objektsbortfall*; saknas enbart vissa värden, handlar det om *partiellt bortfall*.

För läsåret 2011/2012 finns ett känt *objektsbortfall*. Det kända bortfallet berör

cirka 5 – 7 elever. Det finns även en viss risk att uppgifter för elever som tagit ut slutbetyg senare än terminsslutet inte inrapporteras till SCB. En särskilt utsatt grupp är elever som läser International Baccalaureate (IB), då dessa inte erhåller sina Diploma förrän senare under sommaren.

Partiellt bortfall förekommer för några variabler. Huvudmannen rapporterar in elever med skyddad identitet eller utan svenskt personnummer genom att skapa ett tillfälligt personnummer som inte återfinns någon annanstans. Detta medför att bakgrundsvariabler så som födelseland och hemkommun saknas för dessa elever. Partiellt bortfall återfinns också i föräldrarnas utbildningsbakgrund. För elever som tagit ut slutbetyg eller liknande 2011/12 rör det som om 1 146 elever där uppgifter om föräldrars utbildningsbakgrund saknas.

2.2.5 *Bearbetning*

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt.

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) kan man efter studier som bygger på upprepning av dessa moment ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser.

Andra bearbetningsfel beror på den ”mänskliga faktorn”, t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de skall inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den ”mänskliga faktorn”, både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

Inför statistiken över slutbetygen från gymnasiet bearbetas inkommet material maskinellt efter i förhand fastställda rutiner. Exempel på kontroller som genomförs är samgranskning mot registren över elever i gymnasieskolan. Vidare kontrolleras bl. a. felaktiga studievägs-koder och kurskoder med hjälp av studievägsregistret samt kursregistret, att eleverna återfinns i realistiska åldersspann, dubletter etc.

Resultaten har rimlighetskontrollerats kontinuerligt under arbetets gång och det finns inget som tyder på att det finns några fel kvar från bearbetningsfasen som kan snedvrída statistiken.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga andra modellantaganden görs än den metodik som redovisats ovan.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Osäkerhetsmått i vanlig mening i form av konfidensintervall för urvalsosäkerheter beräknas inte eftersom det är en totalräknad studie. Inte heller några andra osäkerhetsmått beräknas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen genomförs årligen.

3.2 Framställningstid

Framställningstiden beräknat från den senaste referenstidpunkten till publicering är ca 6 månader.

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt publiceringsplanen för serien Sveriges officiella statistik.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Statistiken från och med 1997 framåt är jämförbar.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken presenteras på länsnivå, kommunnivå och i vissa fall skolnivå. Jämförbarheten mellan grupper anses generellt vara god. Dock kan jämförbarheten för kommuner och skolor med få antal elever bli missvisande då variationerna kan vara stora.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Statistiken passar bra att sam använda med annan statistik inom skolan, exempelvis elever i gymnasieskolan, övergång till högskolan, pedagogisk personal etc.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras i Skolverkets olika publikationsserier, t.ex. "Officiell statistik för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning", "Barn, elever, personal och utbildningsresultat - jämförelsetal för skolhuvudmän" och "Beskrivande data om förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning" samt i databasen SIRIS.

Ovanstående publicering sker på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se.

Delar av statistiken finns även i "På tal om utbildning", "Statistisk Årsbok" och "Utbildningsstatistisk Årsbok" som alla utges av SCB.

5.2 Presentation

Publiceringen på Skolverkets webbplats består dels av standardiserade tabeller, dels av kortare PM samt mer utförliga publikationer som belyser och kommenterar aktuell statistik.

Möjlighet finns även att ta fram dynamiska tabeller i databasen SIRIS. I SIRIS presenteras uppgifterna på riks, kommun- och skolnivå.

5.3 Dokumentation

Insamlingen dokumenteras i samråd med Skolverket. Variabel- och postbeskrivningar dokumenteras i SCB:s system för metadata, *Dokumentation av mikrodata* som finns på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0102.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar kontakta Skolverket, tfn: 08-52 73 32 00 vx, e-post: skolverket@skolverket.se.